

Jaarverslag 2017

Voorwoord

2017 was opnieuw een bijzonder jaar voor Homeopaten zonder Grenzen, en nu vanwege een interne reorganisatie: er kwam een nieuw bestuur midden in de zomer. Het voorgaande bestuur nam afscheid vanwege een vraag over hoe de beste koers gevaren kon worden om onze doelstellingen uit te voeren. Zij meende daarop niet het beste antwoord te vinden.

We hebben toen aangeboden het roer over te nemen, en hebben de vragen die er bij het vorige bestuur leefden tot uitgangspunt genomen voor ons beleid:

- Hoe zetten we HzG duidelijk neer in een veld waar veel organisaties werken, namelijk internationale samenwerking?
- Daarmee hangt samen: hoe zorgen we voor voldoende fondsen voor de projecten?
- Welke projecten zijn het beste om te continueren na een jarenlange samenwerking met onze counterparts?
- Hoe leiden we een team van docenten op en mobiliseren we de bestaande ervaring binnen onze organisatie?

Een flink pakket wat samen een uitdaging vormde voor de oprichter en hernieuwd voorzitter, samen met vier nieuwe bestuursleden:

Martien Brands, Annemieke Kuijt, Joyce van Luijn, Muriel Wagenmans, en Annemieke Boelsma. Zowel mevrouw Boelsma als mevrouw Kuijt waren ook al eerder resp. langer betrokken bij Homeopaten zonder Grenzen. Mevrouw Van Luijn heeft tijdelijk ons bestuur versterkt; omdat zij voorzitter van de NVKH is, was dat tevoren afgesproken. Evenals mevrouw Boelsma, manager van de NVKH. Door hun medewerking was een doorstart binnen twee weken mogelijk met het statutair vereist aantal bestuursleden.

Door alle expertise meteen te bundelen, hebben we de taken verdeeld en op de deelterreinen een analyse gemaakt van hoe we als organisatie zo transparant mogelijk kunnen werken, richting donoren en donateurs, en onderling qua werkwijze.

Omdat onderwijs onze 'core business' is, zijn we daar begonnen.

Een **rapportagesysteem** was nodig voor de monitoring van de loop van elk project, zowel met betrekking tot kosten als de onderwijs activiteiten. Hierover verder in de paragraaf Projectmonitoring en planning.

Nu dat helder is, hebben we een instrument in handen om onszelf een spiegel voor te houden betreffende het evenwicht tussen inzet en uitkomst.

En daarmee dienen we onze **fondsenwerving** zowel voor organisaties (de 'donoren') als individuen (de 'donateurs'). De fondsenwerving wordt verder uitgewerkt in de paragraaf met die naam.

Die fondsenwerving moet aan bepaalde eisen voldoen qua normen vastgelegd door het Centraal Bureau Fondsenwerving. Het monitoringsysteem maakt het makkelijker per project de kosten en uitkomsten in de gaten te houden en bij te sturen waar nodig.

Het onderzoek zoals jaarlijks gevraagd door het CBF, leidde tot het overwegen van een shift in focus qua **projectkeuze**: samenwerken met lokale counterparts of meer 'institutionele', dat zijn counterparts met een landelijke rol in de gezondheidszorg.

We maken verhogen van 'impact' een centraal doel in onze strategie. En werken via counterparts met een grotere rol, kan een spreiding van effect teweeg brengen in de hele zorg. Dat vroeg om een afweging naar nieuwe projecten waar die sterke counterparts wel aanwezig waren. Dit wordt toegelicht in de paragraaf Projectmonitoring en planning.

Hieraan gekoppeld is de **opleiding** begonnen van een aantal nieuwe docenten. De meeste docenten hadden jaren lang gewerkt in de bestaande projecten en vonden het tijd hun werkzaamheden af te ronden. Daartoe wordt de lesmethode onder de loep genomen en waar nodig vernieuwd.

Wij danken dan ook de voormalige docenten voor hun trouwe zorg voor de projecten van HzG en we danken ook onze donateurs voor hun steun die de projecten jarenlang hebben gedragen.

We gaan verder met een vernieuwende organisatie die blijft koersen op ons doel: “homeopathie bereikbaar maken voor ieder die het nodig heeft”.

Martien Brands
Voorzitter

Inhoud

1. Doelstelling, Missie	1
2. Organisatie, Internationale samenwerking	2
3. Benin	3
4. Oeganda	3
5. Commissie Voor- en nazorg	3
6. Projectmonitoring en planning	3
7. Onderwijs	4
8. Fondsenwerving	4
9. Bestuursverslag	6
10. Voorbereiding en evaluatie projecten	7
11. Jaarrekening	8
12. Vrienden en Medewerkers van HzG	11

Doelstelling

Homeopaten zonder Grenzen (HzG) werkt nauw samen met andere internationaal opererende organisaties op het gebied van het ondersteunen van homeopathische zorgonderwijs en het opzetten van lokale didactische structuren op genoemd vlak.

De moederorganisatie is Homéopathes sans Frontières opgericht in 1984 in Frankrijk. Sinds de jaren 1990 is een wereldwijd netwerk ontstaan van afdelingen van Homeopaten zonder Grenzen. Indien zinvol en nodig werken wij met een andere afdeling samen bij projecten.

HzG is een vooral een onderwijs organisatie; zij leidt lokale professionele zorgverleners en 'community health workers' op in de homeopathische geneeswijze. Dit gebeurt in onderwijsprojecten in samenwerking met de lokale gezondheidszorg en autoriteiten. De projecten worden op vrijwillige basis uitgevoerd door volgens de Nederlandse wet opgeleide en bevoegde homeopathische therapeuten en artsen.

Het doel van de internationale organisatie is ingegeven door het ideaal van de World Health Organisation (WHO):

'Toegang tot gezondheidszorg voor iedereen'.

In december 1991 is de stichting Homeopaten zonder Grenzen Nederland opgericht. Deze is inmiddels opgeheven en alle activiteiten zijn overgegaan in de nieuwe stichting Homeopaten zonder Grenzen, opgericht op 22 november 2006.

Missie

- HzG speelt in op hulpvragen van autoriteiten/organisaties in (ontwikkelings)landen en biedt opleiding in de homeopathische zorg ter aanvulling en versterking van de lokale gezondheidszorg.
- HzG leidt lokale artsen, verpleegkundigen en andere zorgverleners op, zodat zij zelfstandig homeopathische zorg kunnen bieden.
- In samenwerking met lokale zorgverleners en overheden geeft HzG ook hulp aan de bevolking van landen en gebieden die zijn getroffen door natuur- of oorlogsrampen.

HzG werkt vooral in landen waar reguliere gezondheidszorg de lokale bevolking niet bereikt. Toepassing van homeopathie in het buitenland is goedkoop en efficiënt en daarmee bij uitstek geschikt voor landen met een beperkte financiële draagkracht. Daarnaast is homeopathie eenvoudig inzetbaar en is de benodigde kennis snel over te dragen.

Organisatie

De activiteiten van HzG, ondergebracht in een stichting, worden volledig uitgevoerd door vrijwilligers. Het stichtingsbestuur is verantwoordelijk voor het beleid en de operationele gang van zaken. Bestuursleden zijn belast met de portefeuilles training van eigen medewerkers, onderzoek, projecten (aanvragen uit het buitenland, voor- en nazorg), communicatie en fondsenwerving. De portefeuillehouders sturen ieder een commissie aan, waarvan de leden verantwoordelijk zijn voor de uitvoering. HzG maakt gebruik van een groep van op dit moment 15 vrijwilligers waaronder professioneel geschoolde homeopaten en artsen die ingezet worden voor buitenlandse missies.

Internationale samenwerking

De internationale samenwerking kenmerkt zich door het actief zoeken van ‘counterparts’ in de projectlanden, om hiermee een duurzame projectvoering te realiseren. Omdat onze voornaamste activiteit kennisoverdracht is, is dit bij voorkeur een organisatie die al bij de opleiding van klinisch werkenden actief is. Daarbij richten we ons op de opleiding van een geselecteerd groep docenten (Training of Trainers) die na ons vertrek de kennis overdracht blijven uitvoeren.

Waar dit niet mogelijk is, werken we samen met de lokale bestuurders die verantwoordelijk zijn voor gezondheidszorg. Dit betreft dan vaak zorgverleners die direct uit de plaatselijke bevolking zijn gerekruteerd, zgn. ‘community health workers’. De geringe opleiding van hen wordt dan gecompenseerd door een grote kennis van de lokale ziekten en de gewoonten van de bevolking. Voorlichting over gezonde leefgewoonten wordt vaak meegenomen in een project.

Op deze wijze proberen we de duurzaamheid van de projecten zo groot mogelijk te maken, ook na ons vertrek. Jarenlange verbintenis van HzG met de counterpart zorgt dat de kans van ‘wegvallen’ van de impact na ons vertrek zo kleine mogelijk wordt gehouden.

Door de wisseling van bestuur hebben wij ons beraden op de projecten en besloten die projecten van Gambia, Oeganda en Benin af te ronden. Duur van de projecten en beschikbaar zijn van de docenten die jarenlang dar hadden gewerkt waren de voornaamste parameters bij dit besluit. In het hierna volgende gedeelte wordt bovengenoemde werkwijze nader toegelicht per project.

Benin

Na een laatste bezoek waarin onderwijs werd gegeven aan coördinator en studenten, is besloten het project af te ronden. Zo nodig zal supervisie en ondersteuning plaats vinden via een e-learning systeem.

Oeganda

Het onderwijsproject van Homeopaten zonder Grenzen in Oeganda in samenwerking met de lokale organisatie URDT (Uganda Rural Development and Training) loopt vanaf 2010. Tijdens een eerste bezoek aan Kagadi, de thuisbasis van URDT, in West Oeganda, werd de basis gelegd voor een gezamenlijk project, waarbij HzG het verzoek kreeg om jaarlijks naar Oeganda te komen om URDT-staf en 'epi center managers' die afgestudeerd zijn aan de ARU (African Rural University) te trainen in het behandelen van acute klachten met homeopathie. Doel hiervan is om via deze getrainde *homeopathic health workers* de mensen in de afgelegen dorpjes toegang te geven tot homeopathische gezondheidszorg.

HzG-docenten zijn vervolgens in januari 2011, in januari en oktober 2013 en in oktober 2014 en in oktober 2016 in Oeganda geweest om studenten op te leiden in de homeopathie.

In 2017 heeft HzG geen verdere activiteiten ontwikkeld en het project afgerond.

De kosten en de uitkomsten maakten een nieuwe afweging nodig. De gestelde doelen met betrekking tot opgeleide gezondheidswerkers zijn voor een deel gehaald. In de toekomst zal een follow-up gedaan worden en, in overleg met de counterpart URDT, besloten worden voor een follow-up ondersteuning, in principe via een e-learning systeem.

Commissie Voor- en nazorg

Vanwege de geheel nieuwe opzet van een nieuwe groep docenten, zijn er dit jaar na het aantreden van het nieuwe bestuur geen docenten uitgezonden. Daarom is de commissie voor- en nazorg niet actief geweest.

Het komende jaar is de start van nieuwe projecten voorzien en dan wordt deze commissie weer actief.

Projectmonitoring en planning

In 2017 is een start gemaakt met het verzamelen van gegevens van de projecten van de afgelopen jaren per projectjaar. Het doel daarvan is een beter inzicht te krijgen en een vergelijking te kunnen maken van de kosten per jaar per project, maar ook om inzicht te krijgen in de kosten per opgeleide student of community worker, per uitgezonden docent, per periode. In de toekomst wil HzG dat dergelijke feiten per missie standaard bijgehouden worden.

We zullen in de toekomst dan ook alleen projecten uitvoeren als nadrukkelijk aan de volgende voorwaarden kan worden voldaan: continuïteit in de financiering, SMART businessplan met heldere doelen en beoogde opbrengsten, goed draagvlak ter plaatse dat geholpen wordt door een goede

infrastructuur en stabiele politieke situatie ter plaatse, continuïteit en gegarandeerde overdracht ter plaatse.

Het bestuur van HzG is bezig te bepalen of projecten in Brazilië en India aan bovenstaande eisen voldoen, zodat in 2018 daar gestart kan worden met nieuwe uitzendingen.

Daarnaast zal het belangrijk zijn gegevens te laten monitoren door de opgeleide community workers met betrekking tot aantal consulten, diagnose, middelkeuze, potentie, resultaat, zodat data verzameld worden om wetenschappelijk onderzoek en op zijn minst rapportage te kunnen doen.

Onderwijs

Om voldoende goed gekwalificeerde docenten te hebben, moeten er geregeld nieuwe medewerkers geselecteerd en opgeleid worden. Het plan is in het najaar van 2017 nieuwe mensen te gaan vragen deel te nemen in de projecten, en daarvoor zal in Nederland ook een Training of trainers worden gehouden. Naast de inhoud wordt vooral getraind in didactische vaardigheden zoals een heldere en gestructureerde presentatie. En daarnaast wordt geoefend in het coördineren en managen van een groep mensen die periodiek les krijgt, en daartussen ondersteund moet worden.

Vanuit een ruimere keus aan opgeleide vrijwilligers wordt het mogelijk nog meer variatie aan te brengen in de inzet van onze mensen in de uiteenlopende situaties waarmee we worden geconfronteerd. Kortdurende en langer durende interventies stellen beide andere eisen aan onze organisatie.

In 2017 is een inventarisatie gestart van het beschikbare onderwijsmateriaal in de verschillende projecten. Dit zal in 2018 worden afgerond.

Fondsenwerving

Om te beginnen hebben we voor een nieuwe strategie een onderscheid gemaakt tussen de benadering van *donoren* en *donateurs*.

Het heeft voordeel voor een kleine organisatie om een paar vaste donoren te hebben, want als men eenmaal een ondersteuning heeft, kan een project met minder inspanning van onze kant gefinancierd worden. Dat past bij onze 'Vrienden'-benadering.

Daartegenover staat dat via sociale media vele *donateurs* bereikt kunnen worden die geïnteresseerd zijn in de toepassing van homeopathie in de eerstelijnszorg, ons speerpunt, maar niet veel geld hebben in de vorm van een legaat of dergelijke.

En zij willen wel betrokken zijn bij een project van hun keuze. Daarom hebben we het model 'adopteer een student' ontwikkeld, en de volgende stap is om via onze website gericht fondsen te werven.

Door een strakkere projectmonitoring kunnen we weten hoeveel de opleiding van een deelnemer per jaar kost. En die kosten – of een deel ervan – wordt dan de gevraagde donatie per donateur. Zo wordt men mede-'eigenaar' van een project. Vraag en antwoord over een ondersteund project hoort daar dan ook bij, dat komt op de website en op Facebook en dit komt ook overeen met het verzoek van het CBF om de gevraagde informatie zo makkelijk mogelijk beschikbaar te maken.

De *donoren* worden geselecteerd via het Fondsenboek, en in 2018 gaan we een selectie benaderen die qua donatiebeleid en criteria mikken op projecten als de onze.

Inhoudelijk profileren we ons als ‘eerstelijns opleiding’, zie ook meer hierover bij de keuze voor de projecten.

De andere profielkeuze is als duurzaam werkende organisatie, we onderschrijven daarmee de Sustainability Development Goals. Op diverse gebieden worden die steeds meer belangrijker binnen de internationale samenwerking. Daarom richten we ons expliciet op kennisoverdracht omdat dit een van meest duurzame manieren van samenwerking is.

In onze benadering van de mogelijke donoren zijn we begonnen met zorgvuldig criteria van fondsen te vergelijken betreffende werkwijze van een doelorganisatie, inhoud van het werk en sector binnen de maatschappij die een donor wil ondersteunen.

Daarom hebben we onze profilering aangescherpt, en is het plan in 2017 ontwikkeld om in 2018 een gericht aantal donoren om bijdragen te verzoeken. Een belangrijk aspect daarbij is ‘klantenbinding’. Het kan voor mensen of organisaties belangrijk zijn regelmatig bericht te krijgen over het project verloop, dat kan verschillen, en dan snijden we ‘op maat’. Met een transparante, gedetailleerde projectmonitoring kan dat ook een stuk makkelijker. Waar we dan op letten, staat beschreven bij Projectmonitoring en planning.

Ook in 2017 is het aantal donateurs vanwege opzegging of overlijden teruggelopen van 271 naar 235.

De volgende Vrienden van HzG bleven trouw in natura doneren:

Gouden Vrienden

- Merlijn Boekhandel

Vrienden

- PagePerfect
- Radar Opus

Bestuursverslag 2017

Doelstellingen

- Bijdragen tot toegang tot de gezondheidszorg voor iedereen als omschreven door de WHO (wereld gezondheid organisatie van de Verenigde Naties) middels kennisoverdracht.
- Opzetten van onderwijsprojecten in de complementaire gezondheidszorg in samenwerking met soortgelijke en aanverwante organisaties in binnen- en buitenland.
- Opleiden van community health workers, verpleegkundigen, vroedvrouwen en/of artsen.
- Opleiden van lokale docenten middels Training of Trainers.

Mutaties

Ultimo 2017 is de bestuurssamenstelling als volgt:

Bestuurslid:	Functie:	Portefeuille:
Martien Brands	Voorzitter	Communicatie, PR en fondsenwerving
Jolande Velgersdijk	Secretaris	Onderwijs
Elke Wisseborn	Penningmeester	Fondsenwerving
Muriël Wagenmans	Lid	Projecten
Annemieke Boelsma	Lid	

Bestuursvergaderingen

Het bestuur heeft in 2017 zeven keer vergaderd waarvan hier de voornaamste thema's worden genoemd:

- Fondsenwerving
- Financiering
- Visie op de keus van de soort projecten
- Begeleiding van lopende projecten
- Werken aan stukken met een langere adem zoals een beleidsplan.

De bestuursleden ontvangen geen vergoeding. De stichting heeft geen personeelsleden in dienst.

Vooruitblik

We hebben een plan ontwikkeld waarmee de fondsenwerving een centrale bestuurstaak wordt. Daarnaast richten wij een PR groep op die teksten zal schrijven voor donoren, toegespitst op specifieke donoren.

He doel is budgetneutraal te werken: er worden net zoveel fondsen geworven als er uitgaven jaarlijks plaatsvinden.

Vorbereiding en evaluatie projecten

- Op dit moment loopt er geen evaluatie van projecten maar wordt gewerkt aan de voorbereiding van nieuwe.
- Hiertoe zijn in september en november twee verkennende missie gemaakt naar Brazilië om doelgroepen op te zetten voor te starten cursussen.

BALANS PER 31 DECEMBER 2017

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
ACTIVA				
Vorraden	905		905	
Vorderingen en overlopende activa	788		1.500	
Liquide middelen	<u>15.495</u>		<u>14.334</u>	
		<u>17.188</u>		<u>16.739</u>
Totaal		<u><u>17.188</u></u>		<u><u>16.739</u></u>
PASSIVA				
Reserves				
- overige reserves	<u>15.082</u>		<u>14.705</u>	
		15.082		14.705
Kortlopende schulden		<u>2.106</u>		<u>2.034</u>
Totaal		<u><u>17.188</u></u>		<u><u>16.739</u></u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2017

	Werkelijk 2017	Begroot 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Baten:			
Baten van particulieren	17.787	37.500	24.303
Baten van bedrijven	0	0	0
Som van de geworven baten	17.787	37.500	24.303
Overige baten	0	3.000	2.800
Som van de baten	17.787	40.500	27.103
Lasten:			
Besteed aan doelstellingen			
HzG leidt mensen op (basis homeopathische zorg)	7.417	20.900	14.119
HzG leidt trainers op (Training on the job)	2.931	4.475	2.905
HzG biedt homeopathische zorg	464	1.925	782
	10.812	27.300	17.806
Wervingskosten	624	700	633
Kosten beheer en administratie	5.974	12.500	5.968
Som van de lasten	16.280	40.500	24.407
Saldo van baten en lasten	377	0	2.696
Bestemming saldo van baten en lasten:			
Toevoeging/onttrekking aan:			
Overige reserve	377	0	2.696
	377	0	2.696

Bestedingspercentage

Onderstaand is de verhouding van de totale bestedingen aan de doelstelling(en) in relatie met de totale baten procentueel weergegeven voor de jaren:

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Totaal besteed aan doelstellingen	€ 10.812	€ 27.300	€ 17.806
Totale baten	€ 17.787	€ 40.500	€ 27.103
Bestedingspercentage	61%	67%	66%

Kostenpercentage eigen fondsenwerving

Onderstaand is de verhouding van de kosten uit eigen fondsenwerving in relatie met de baten uit eigenfondsenwerving procentueel weergegeven voor de jaren:

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
Kostenpercentage eigen fondsenwerving	4%	2%	3%
Baten uit eigen fondsenwerving	€ 17.787	€ 37.500	€ 24.303
Kosten eigen fondsenwerving	€ 624	€ 700	€ 633

Bijdragen HzG-medewerkers

Onvermeld mag niet blijven dat bijna alle reis- en verblijfkosten voor de commissies, werkgroepen en bestuur door de medewerkers zelf werden gedragen en dat bij uitzendingen naar het buitenland de kosten van het stil leggen van de praktijk door de homeopaten zelf werden gedragen. Zonder dit grootse gebaar zou HzG niet in staat zijn geweest haar werkzaamheden uit te voeren.

Vrienden van Homeopaten zonder Grenzen

Gouden Vrienden

- Merlijn Boekhandel (www.merlijnboekhandel.nl)

Merlijn Boekhandel

Vrienden

- PagePerfect (www.pageperfect.nl)
- Radar Opus (www.radaropus.com)

Page Perfect
optimize your website

radaropus
the homeopathic software

Daarnaast danken wij de onderstaande organisaties voor hun bijdrage:

- Hahnemann Apotheek
- Holland Pharma
- Arie Bakker

Zij hebben samen met onze particuliere donateurs gezorgd voor de giften die het werk van Homeopaten zonder Grenzen mogelijk maken. Wij hopen dat wij ook volgend jaar weer op u mogen rekenen om onze projecten voort te zetten en uit te breiden.

Medewerkers van Homeopaten zonder Grenzen

Bestuursleden, tot juli 2017

Voorzitter

Arnoud van der Wal, tevens senior projectmanager IM Planontwikkeling

Secretaris

Vacature

Penningmeester

Fer Schenk, tevens senior stafmedewerker Regiebureau POP

Portefeuille Onderwijs, Internationale samenwerking

Tineke Schaper, tevens klassiek homeopaat

Portefeuille Projecten

Age Jager, tevens docent

Portefeuille Medewerkers

Age Jager

Portefeuille Communicatie en PR, Portefeuille Fondsenwerving

Arnoud van der Wal

Nieuw bestuur vanaf juli 2017, met hoofdtaken

Voorzitter: Martien Brands, arts homeopathie, docente HvNA, fondsenwerving

Secretaris: Annemieke Kuijt, klassiek homeopate; onderwijs / Jolande Velgersdijk

Penningmeester a.i. tot 1 december: Joyce van Luijn; klassiek homeopate, voorzitter NVKH /

Elke Wisseborn, klassieke homeopate; vanaf 1 december

Projectmonitoring: Muriel Wagenmans, klassiek homeopate, docent HvNA

Projectevaluatie a.i tot 1 oktober: Annemieke Boelsma, manager NVKH

Projectcoördinatoren

Tot 1 augustus:

Benin

Christine Zürcher

Oeganda

Lilian Peters

Secretariaat

Désirée Dirkzwager

Commissie Communicatie en PR

Martien Brands (coördinator)

Commissie Voor- en Nazorg tot 13-09-2017

Mieke Heijmans (coördinator)

Karen van Leer

Joke Smith

Commissie Onderwijs

Jolande Velgersdijk (coördinator)

Commissie Werving en Selectie

Lous Wijnkoop (coördinator) tot 1 oktober

Colofon

Eindredactie en lay-out: HzG

Secretariaat HzG

Postbus 357

3830 AK Leusden

T 033 4343002

E info@hgz.nl

www.hgz.nl

